

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У НОВОМУ 2022/2023 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

ВСТУП

Державною службою якості освіти України та її територіальними органами з 05 по 18 серпня 2022 року було проведено опитування здобувачів освіти та педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти щодо готовності до початку навчання в новому 2022/2023 навчальному році.

Опитування проводилося з метою вивчення думки окремих категорій учасників освітнього процесу щодо: поінформованості здобувачів освіти та педагогічних працівників щодо особливостей організації освітнього процесу з 01.09.2022 року та забезпечення безпеки учасників освітнього процесу; наявності ефективної комунікації між керівництвом закладу професійної освіти з одного боку та здобувачами освіти і педагогічними працівниками – з іншого; підготовленості закладів професійної освіти до роботи у форматі офлайн (очно, очно-дистанційно); готовності здобувачів освіти та педагогічних працівників до роботи у форматі офлайн (очно, очно-дистанційно).

У вибірці враховано розподіл закладів освіти за регіонами, їх кількісне співвідношення за типами населених пунктів, у яких вони розташовані (село, селище, місто), а також за типами (професійний ліцей, професійно-технічне училище, вище професійне училище тощо).

Опитування здійснювалося на онлайн платформі Google Forms.

Учасники опитування були обмежені у кількості можливостей надання відповіді (одна можливість).

Звіт підготовлено відділом роботи із закладами професійно-технічної освіти управління роботи із закладами професійно-технічної та позашкільної освіти департаменту інституційного аудиту Державної служби якості освіти України. Виконавці узагальнення результатів опитування (А↓Я): Варакін М. В., Пилученко Т. І., Постернак С. В.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Опитуванням було охоплено 45 433 респонденти (35 755 здобувачів освіти, 9678 педагогічних працівників), що становить близько 30% від загальної кількості вказаних категорій учасників освітнього процесу (за інформацією, що міститься на офіційних вебсайтах Державної служби статистики України та Інституту освітньої аналітики). Опитування проведено у всіх регіонах України, окрім Донецької, Луганської, Херсонської областей та Автономної Республіки Крим (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл респондентів за регіонами

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Опитаних здобувачів освіти		Опитаних педагогічних працівників	
	всього осіб	відсоток від загальної кількості опитаних	всього осіб	відсоток від загальної кількості опитаних
Вінницька область	2428	6,8%	654	6,8%
Волинська область	1914	5,4%	481	5,0%
Дніпропетровська область	1906	5,3%	666	6,9%
Житомирська область	1640	4,6%	406	4,2%
Закарпатська область	821	2,3%	278	2,9%
Запорізька область	1893	5,3%	327	3,4%
Івано-Франківська область	1608	4,5%	485	5,0%
Київська область	1426	4,0%	301	3,1%
Кіровоградська область	2178	6,1%	542	5,6%

Львівська область	2228	6,2%	618	6,4%
Миколаївська область	1205	3,4%	309	3,2%
Одеська область	1363	3,8%	376	3,9%
Полтавська область	2173	6,1%	670	6,9%
Рівненська область	1659	4,6%	457	4,7%
Сумська область	1998	5,6%	659	6,8%
Тернопільська область	1142	3,2%	306	3,2%
Харківська область	1972	5,5%	543	5,6%
Хмельницька область	2208	6,2%	582	6,0%
Черкаська область	1192	3,3%	260	2,7%
Чернівецька область	1287	3,6%	378	3,9%
Чернігівська область	532	1,5%	188	1,9%
місто Київ	980	2,7%	192	2,0%

Із загальної кількості опитаних здобувачів освіти 10,5% (3753 особи) зазначили, що навчаються у закладах освіти, розташованих в селах, 9,1% (3243) – у селищах, 80,4% (28 757) – у містах. Відповідаючи на запитання, 9,7% (3467) здобувачів освіти відзначили, що заклад професійної освіти, у якому вони навчаються, є переміщеним, 90,3% (32 286) вказали, що заклад не змінював місця свого розташування.

6,8% (657) опитаних педагогів працюють у закладах освіти, що розташовані в селах, 12,6% (1216) – у селищах, 80,6% (7805) – у містах. 2,7% (260) опитаних педагогічних працівників зазначили, що через військову агресію російської федерації заклад освіти, у якому вони працюють, змушений був змінити місце свого розташування, 97,3% (9418) відповіли, що заклад освіти не є переміщеним.

За типами закладів професійної освіти, у яких здобувають освіту/працюють опитані учасники освітнього процесу, відповіді респондентів розподілилися таким чином (рис. 1):

- здобувачі освіти:
 - професійно-технічне училище відповідного профілю – 32,6% (11 671);
 - вище професійне училище – 29,4% (10 525);
 - професійний ліцей – 16,2% (5779);
 - професійний ліцей відповідного профілю – 5,7% (2042);
 - центр професійної (професійно-технічної) освіти – 4,6% (1657);
 - інший тип закладу освіти, що надає професійну (професійно-технічну) освіту або здійснює професійне (професійно-технічне) навчання – 11,4% (4081);
- педагогічні працівники:
 - вище професійне училище – 28,6% (2771);
 - професійний ліцей – 21,3% (2065);
 - професійно-технічне училище відповідного профілю – 19,9% (1930);
 - центр професійної (професійно-технічної) освіти – 10,6% (1029);
 - професійний ліцей відповідного профілю – 9,3% (900);
 - інший тип закладу освіти, що надає професійну (професійно-технічну) освіту або здійснює професійне (професійно-технічне) навчання – 10,2% (983).

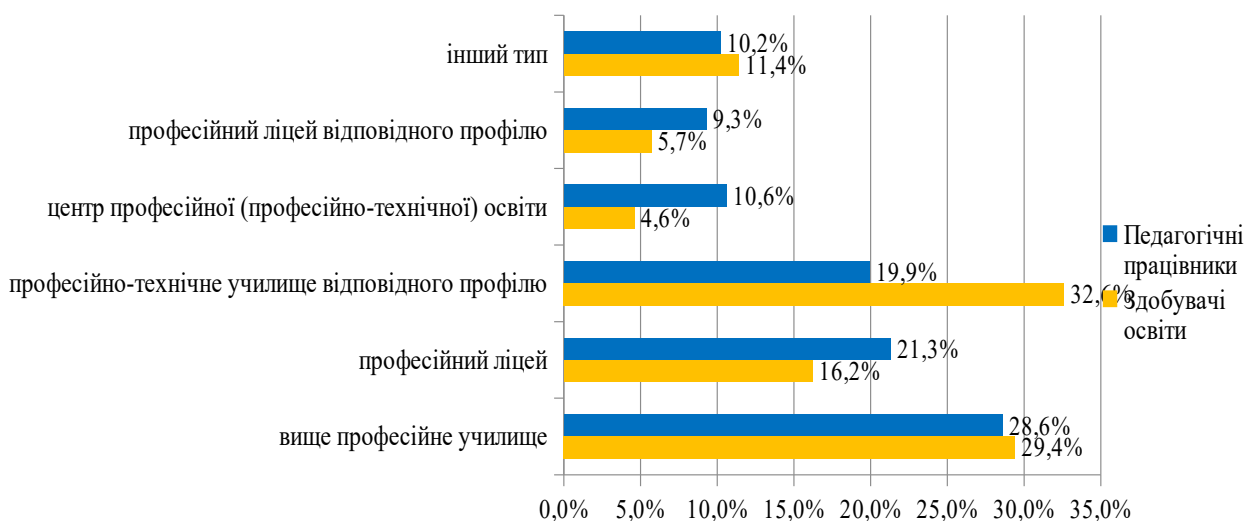

Рис. 1. Розподіл респондентів за типами закладів професійної (професійно-технічної) освіти

На запитання щодо фактичного місця перебування 18,5% (6602) здобувачів освіти та 8,1% (788) педагогічних працівників відповіли, що після початку війни вони були вимушені змінити місце свого постійного проживання і на момент проведення опитування додому не повернулися (рис. 2).

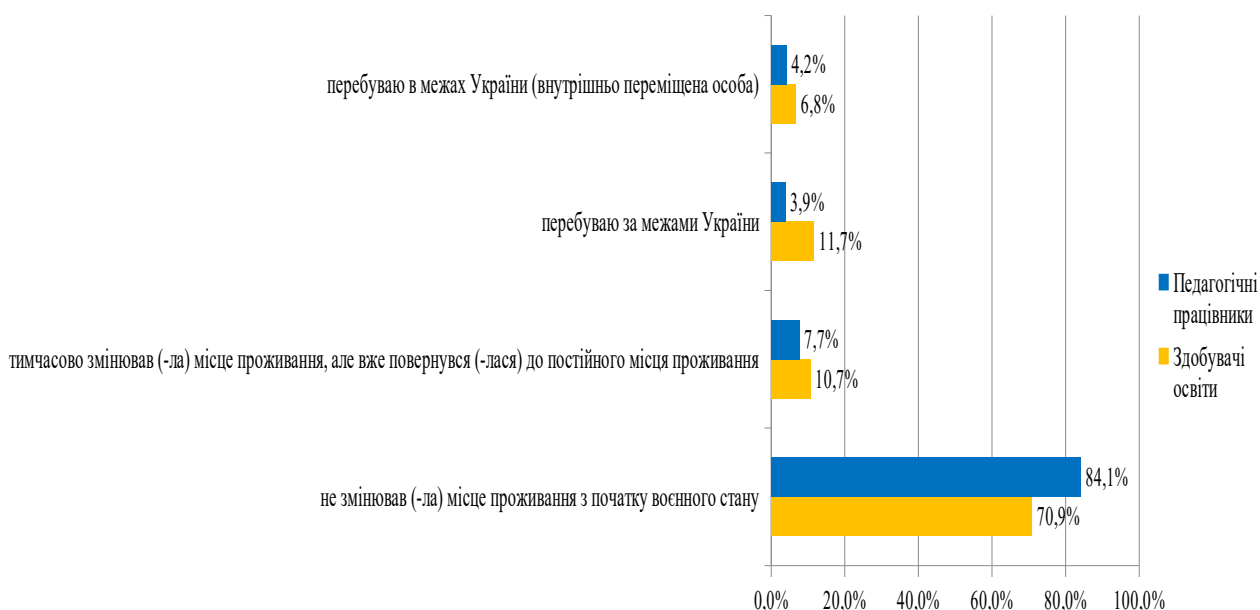

Рис. 2. Місце перебування на момент опитування

ПОІНФОРМОВАНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Одним із завдань опитування було визначення поінформованості здобувачів освіти та педагогічних працівників щодо особливостей організації освітнього процесу в новому навчальному році та забезпечення безпеки учасників освітнього процесу.

Результати невтішні. Так, на момент проведення опитування 72,0% (25 758) здобувачів освіти та 48,0% (4641) педагогів не знали, у якій формі заклад освіти розпочне 2022/2023 навчальний рік (рис. 3, рис. 4).

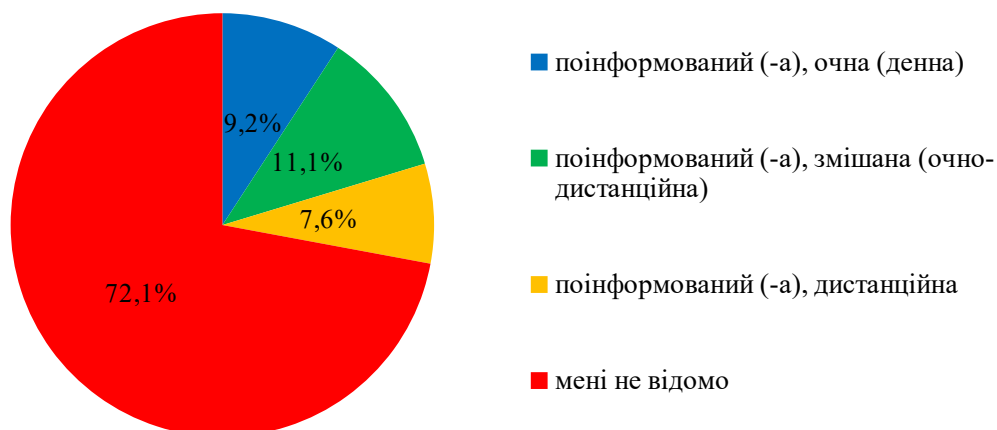

Рис. 3. Поінформованість здобувачів освіти щодо формату навчання

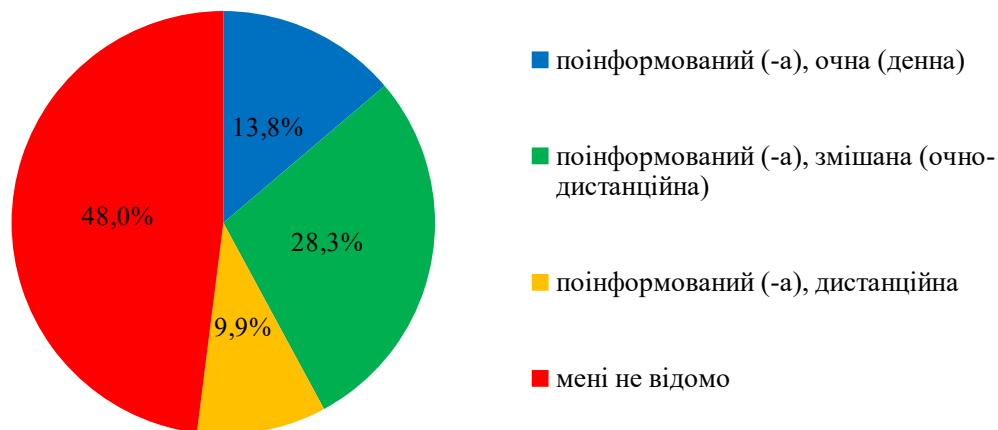

Рис. 4. Поінформованість педагогічних працівників щодо формату навчання

Окрім того, 12,8% (1240) педагогічних працівників і 46,9% (16752) здобувачів освіти вказали, що їм не відомо, чи є у їхньому закладі освіти приміщення або будівлі, що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу в разі небезпеки. 16,4% (5862) з числа опитаних здобувачів освіти та 32,0% (3095) із загальної кількості опитаних педагогічних працівників зазначили, що у закладі освіти, в якому вони навчаються/працюють, є приміщення (будівлі), що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу, але вони не обладнані належним чином, або такі приміщення (будівлі) відсутні взагалі (рис. 5).

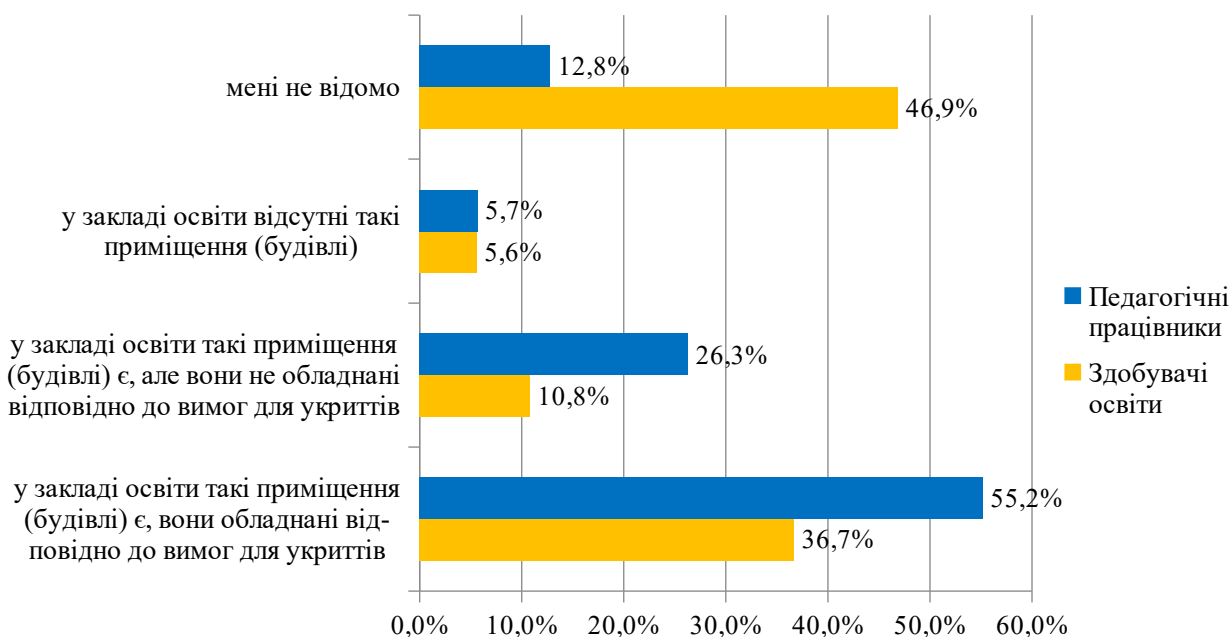

Рис. 5. Наявність в закладах професійної освіти приміщень (будівель), що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу

НАЯВНІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ

Дуже важливим в умовах війни, в ситуації, коли частина працівників та здобувачів освіти, рятуючись від рашистських фашистів, була вимушена евакуюватися за кордон або на підконтрольні уряду України території, є наявність ефективної комунікації між керівництвом закладу освіти та педагогічними працівниками і здобувачами освіти.

Саме керівництво закладу професійної освіти володіє актуальною і достовірною інформацією, доведення якої до відома учасників освітнього процесу дозволить останнім прийняти виважене рішення щодо продовження навчання/роботи у своєму закладі освіти.

На жаль, результати опитування вказують на відсутність або недостатню ефективність комунікації з боку керівництва закладів освіти з педагогічними працівниками та здобувачами освіти.

Так, 63,4% (22684) здобувачів освіти зазначили, що не отримували від закладу освіти роз'яснень чи консультацій щодо термінів початку та формату навчання в 2022/2023 навчальному році. Серед педагогічних працівників таких 36,6% (3539) (рис. 6).

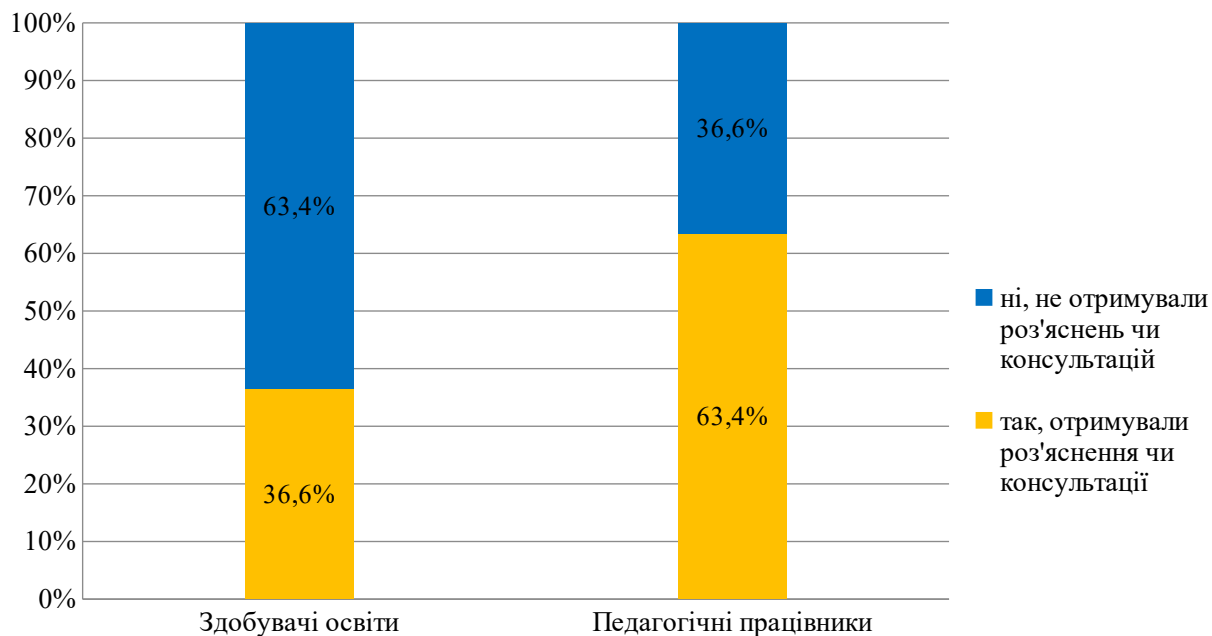

Рис. 6. Наявність та ефективність комунікації між керівництвом закладів освіти та визначеними категоріями учасників освітнього процесу

Опосередковано на відсутність належної ефективної комунікації вказують також результати опитування, що наведені на рис. 3, рис. 4, рис. 5 та рис. 7.

ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ У ФОРМАТІ ОФЛАЙН (ОЧНО, ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНО)

Основним завданням закладів освіти при підготовці до початку нового навчального року є забезпечення безпеки здобувачів освіти та працівників.

Наказами, розпорядженнями, рекомендаціями, вимогами уповноважених органів визначено ряд обов'язкових умов, що їх повинен виконати заклад освіти для отримання дозволу на роботу в очній або в очно-дистанційній формі. Разом з тим, найбільшим виявом довіри є впевненість учасників освітнього процесу в тому, що у закладі освіти їхнє життя і здоров'я буде в безпеці.

В ході проведення опитування визначеним категоріям учасників освітнього процесу було запропоновано дати відповідь на запитання «Який, на Вашу думку, рівень безпеки організації освітнього процесу в офлайн форматі у Вашому закладі освіти?». Відповіді розподілилися таким чином (рис. 7):

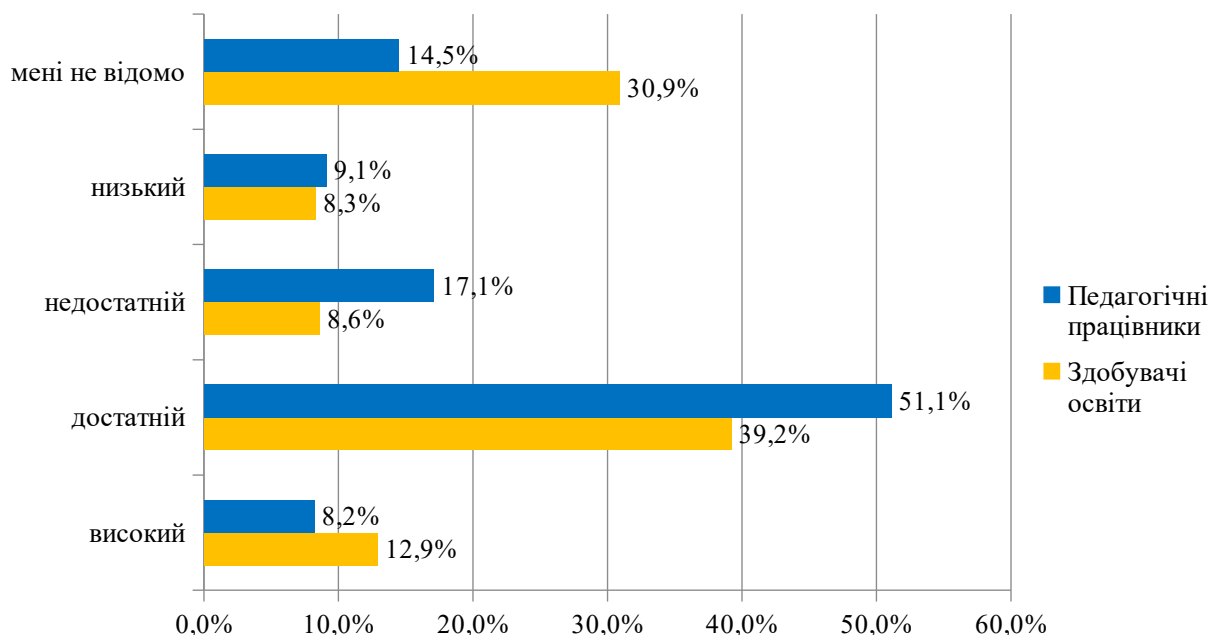

Рис. 7. Рівень безпеки організації освітнього процесу в офлайн-форматі на думку визначених категорій учасників освітнього процесу

ГОТОВНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ У ФОРМАТІ ОФЛАЙН (ОЧНО, ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНО)

Наявність відповідних наказів, розпоряджень, вимог, рекомендацій щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану – **важливо**. Відповідність безпекового середовища закладу освіти зазначеним наказам, розпорядженням, вимогам, рекомендаціям – **дуже важливо**. Наявність готовності учасників освітнього процесу (здобувачі освіти, педагогічні працівники) здійснювати офлайн (очно, очно-дистанційно) освітню діяльність в умовах постійної загрози ракетно-бомбових ударів – **надзвичайно важливо**.

Учасникам опитування було запропоновано кілька запитань, відповіді на які мали скласти загальне уявлення про те, чи готові і хочуть здобувачі освіти і педагогічні працівники працювати офлайн (очно, очно-дистанційно). Результати опитування відображено на *рис. 8, рис. 9, рис. 10, рис. 11*.

Запитання: Чи плануєте Ви до початку навчального року повернутися до місця знаходження закладу освіти?

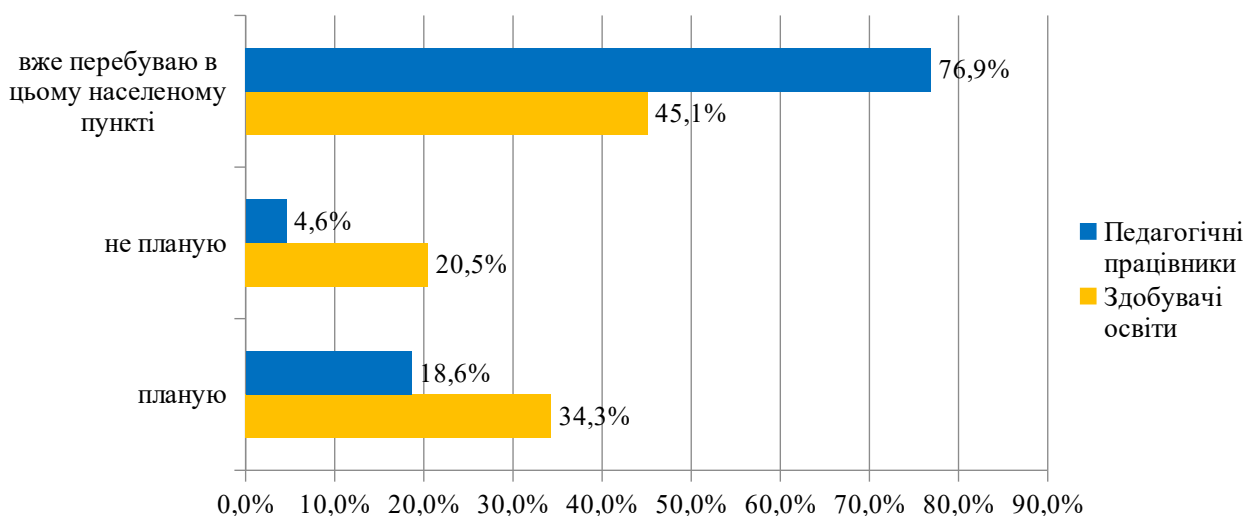

Рис. 8. Готовність визначених категорій учасників освітнього процесу повернутися до місця знаходження закладу освіти

Запитання: Чи готові Ви до відновлення освітнього процесу в очній формі (в кабінетах, майстернях, лабораторіях закладу освіти) у 2022/2023 навчальному році?

Рис. 9. Готовність визначених категорій учасників освітнього процесу до роботи в очній формі (здобувачі освіти)

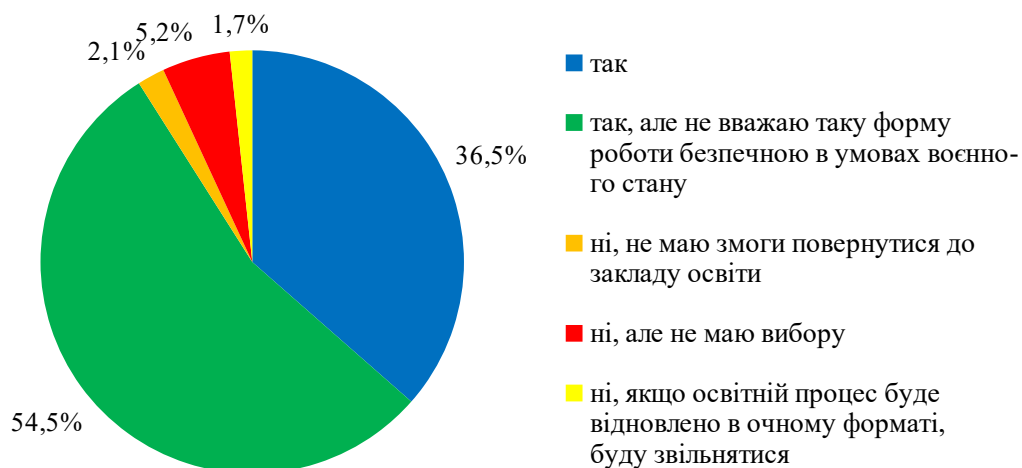

Рис. 10. Готовність визначених категорій учасників освітнього процесу до роботи в очній формі (педагогічні працівники)

Запитання: Чи бажаєте Ви розпочати освітній процес у новому навчальному році дистанційно (онлайн)?

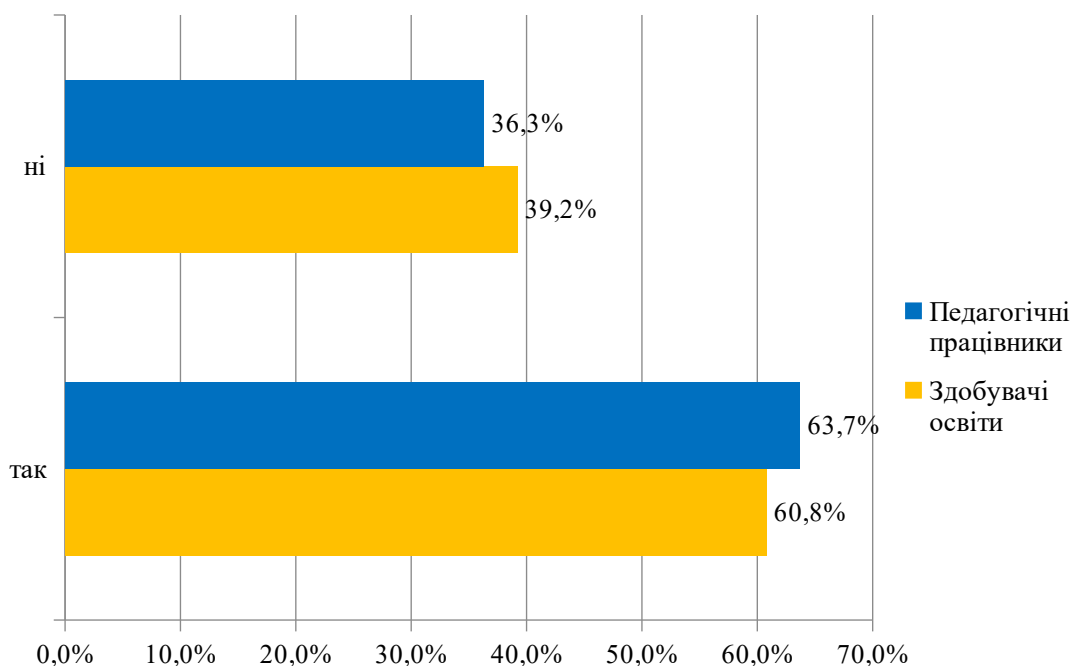

Рис. 11. Бажання визначених категорій учасників освітнього процесу розпочати освітній процесі онлайн

Окрім того, здобувачам освіти було поставлено додаткове запитання щодо їхніх дій у разі відновлення освітнього процесу у форматі офлайн.

Переважає більшість здобувачів освіти висловили готовність навчатися офлайн у своєму закладі професійної освіти (рис. 12).

Рис. 12. Готовність здобувачів освіти навчатися у своєму закладі професійної освіти офлайн

ВИСНОВКИ

1. **Низький рівень** поінформованості здобувачів освіти та педагогічних працівників щодо особливостей організації освітнього процесу в новому навчальному році та **забезпечення безпеки** учасників освітнього процесу.

2. **Відсутність ефективної комунікації** між закладами освіти (керівництво) і визначеними категоріями учасників освітнього процесу.

3. **Достатній**, на думку опитаних учасників освітнього процесу, рівень підготовленості **більшості** закладів професійної (професійно-технічної) освіти до роботи у форматі офлайн.

4. **Готовність і бажання** визначених категорій учасників освітнього процесу працювати **офлайн** (за умови забезпечення безпеки).